

Detaljhandeln i Kalmar kommun

Detaljhandeln i sin helhet omsatte totalt 7,6 miljarder kronor i Kalmar kommun år 2022. Det innebär en ökning med 3,1 procent att jämföra med rikets ökning på 6,1 procent. Detaljhandeln delas in i två huvudgrupper; dagligvaruhandel och sällanköpshandel. Till sällanköpshandeln räknas handel med varor som konsumenten köper med lägre frekvens, till exempel kläder, möbler och hem-elektronik. E-handel ingår inte. Av den totala omsättningen i Kalmar svarar dagligvaror för 37 procent och sällanköpsvaror för 63 procent. Det är en hög andel sällanköpsvaror. I riket är andelen 50 procent dagligvaror och 50 procent sällanköpsvaror. I ett längre perspektiv har sällanköpshandelns andel av detaljhandeln ökat i Kalmar kommun.

Omsättning sällanköpsvaror

Sällanköpsvaruhandeln i Kalmar kommun omsatte år 2022 4,8 miljarder kronor. Jämfört med 2021 är det en ökning med 69 miljoner kronor eller en procent. I riket ökade omsättningen med 3,7 procent.

Omsättningsökningen inom sällanköpshandeln i kommunen var som högst under åren 2006–2009 med ökning på mellan 11 och 22 procent per år. Detta att jämföra med utvecklingen de senaste fem åren då ökningen har legat på mellan -1 procent (år 2018) och +4 procent (år 2019 och 2021). Riket som helhet har inte kommit upp i de ökningarna som var i Kalmar kommun under åren 2006–2009.

I jämförelse med kommuner som Växjö, Karlskrona, Halmstad och Kristianstad har Kalmar en hög omsättning. Trots att Halmstad, Växjö och Kristianstad har fler invånare än Kalmar har Kalmar en högre omsättning. Karlskrona som har nästan lika stor befolkning som Kalmar har en omsättning i sällanköpshandeln som är drygt två miljarder lägre än i Kalmar.

Den senaste femårsperioden har omsättningsökningen i Kalmar kommun, trots en tillväxt inom handeln, varit lägre än i såväl riket som i Växjö, Halmstad och Kristianstad. Av kommunerna i 3KHV har Karlskrona haft en lägre ökning.

Försäljningsindex sällanköpsvaror

Kalmar har ett högt försäljningsindex för sällanköpsvaror. Försäljningsindex är ett mått på flöden av handel över kommungränser. Index 100 innebär att handeln omsätter lika mycket som det befolkningsmässiga underlaget medger. Ett index över 100 indikerar att kommunen har ett inflöde och ett index under 100 indikerar utflöde.

Försäljningsindex och omsättning år 2022

År 2022 var Kalmars försäljningsindex för sällanköpsvaror så högt som 183. Bland de kommuner som Kalmar jämför sig med (Karlskrona, Kristianstad, Halmstad och Växjö) är det ingen som kommer i närheten av Kalmars index. Närmast kommer Kristianstad med ett index på 139.

Kommun	Försäljningsindex	Omsättning	Omsättningsutveckling	
			jfr 2021	jfr 2018
Växjö	127	4 514	5%	13%
Kalmar	183	4 843	1%	9%
Karlskrona	108	2 630	0%	2%
Kristianstad	139	4 420	3%	20%
Halmstad	113	4 372	4%	14%

Kalmar kommuns försäljningsindex för sällanköpsvaror ligger på en delad tiondeplats av de 290 kommunerna i Sverige. I Falkenberg, som ligger i topp, driver Gekås Ullared upp indexet. Tre av kommunerna; Strömstad, Eda och Haparanda är gränskommuner. Järfälla och Huddinge har starka köpcentra i regioner med geografiskt små kommuner. Karlstad precis som Kalmar är ett viktigt handelscentra med många mindre kommuner omkring sig. Till Burlöv åker människor och handlar från de stora kommunerna Lund och Malmö. Älmhult, som Kalmar delar tiondeplatsen med, har ett stort IKEA-varuhus.

Dagligvaror

Försäljningen av dagligvaror i Kalmar kommun uppgick till 2,8 miljarder kronor. Jämfört med 2021 är det en ökning med 160 miljoner kronor eller 6,1 procent att jämföra med rikets ökning på 8,8 procent. Det är en stark ökning både i riket och i Kalmar. I Kalmar har dagligvaruhandeln inte ökat så mycket sedan 2008. En förklaring till den starka utvecklingen är inflationen. Av våra jämförelsekommuner hade Halmstad (+9,6) och Kristianstad (+7,1) en högre ökning. Halmstad hade dessutom en högre ökning än riket.

Handelns storlek i en kommun är starkt beroende av hur många som bor där. Antalet invånare är särskilt viktigt i dagligvaruhandeln eftersom människor vill handla i närheten av bostaden. Kalmar har haft ett försäljningsindex som stadigt legat över 100 sedan 1992, vilket är så långt tillbaka vi kan gå i statistiken. 2022 noterades indexet till 107. Det visar på att huvuddelen av konsumtionen står kommuninvånarna i egna kommunen för.

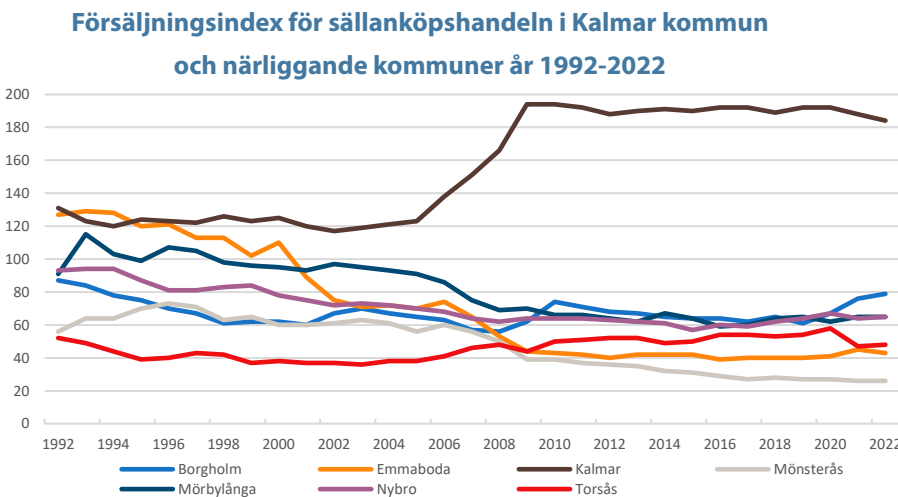
Handel i Kalmars närområde

Arbetspendling kan ha betydelse för handeln i kommunen i och med att personer som reser till kommunen för att arbeta kan välja att handla i kommunen och vice versa. Vi har därför valt Kalmars närområde som kommunerna i Kalmars arbetsmarknadsregionen + Mönsterås. I arbetsmarknadsregionen ingår kommunerna Torsås, Emmaboda, Nybro, Mörbylånga och Borgholm. Kalmars influensområde räcker säkerligen längre bort men det är dessa vi valt att studera närmare. Kalmar kommuns starka ställning som regionhandelsstad påverkar naturligtvis kommunerna i Kalmars närområde. Statistiken visar att det finns ett nettoinflöde av köpkraft från närområdet till Kalmar. Kalmar har en stor andel av regionens försäljning (7,6 miljarder kronor av totalt 12,1 miljarder). Det är framförallt sällanköpsvaruhandeln som är stark. 76 procent av omsättningen inom sällanköpshandeln i närområdet härrör från Kalmar kommun och 49 procent av dagligvaruhandeln. Det har skett en utveckling där Kalmar har en större andel av omsättningen. Detta är särskilt tydligt inom sällanköpshandeln. År 1992 stod Kalmar för 53 procent av omsättningen inom sällanköpshandeln i närområdet och 46 procent av omsättningen inom dagligvaruhandeln.

Kalmar har ett högt försäljningsindex för sällanköpsvaror, 183. Samtidigt ser man att flera närliggande kommuner har låga index. Av kommunerna i Kalmars närområde har Mönsterås lägst försäljningsindex, 26 och Borgholm högst, 78.

Tidserien som anger utvecklingen av sällanköpshandelns försäljningsindex åren 1992–2022 i kommunerna i Kalmar och närliggande kommuner visar tydligt att närliggande kommuner påverkats av att Kalmars handel har expanderat.

Som framgår av diagrammet expanderade sällanköpshandeln i Kalmar och försäljningsindex steg kraftigt under perioden 2006–2009.

Omsättningen inom sällanköpsvaruhandeln i Kalmar kommun visar på en ökning med nio procent sedan 2018. Av kommunerna i Kalmars närområde uppvisar Mönsterås och Torsås en minskning av omsättningen under samma period medan Emmaboda, Nybro, Mörbylånga och Borgholm har ökat och haft en starkare utveckling än Kalmar, och starkast utveckling har Borgholm haft med en ökning på 34 procent.

Försäljningsindex för dagligvaror varierar mellan kommunerna. Lägst ligger Emmaboda med ett index på 66. Kalmar har ett försäljningsindex som ligger närmare 100, det värde som motsvarar det egna underlaget i kommunen (107). Borgholm har ett index på dagligvaror på 172. En förklaring är turisterna i Borgholm.

Detaljhandeln i riket och kommuner

Detaljhandeln i riket omsatte 765 miljarder kronor år 2022 vilket är en ökning med 6,1 procent jämfört med året innan.

Tillväxten i den fysiska detaljhandeln 2022 var helt och hållet driven av inflationen. Borträknat inflationen minskade detaljhandeln med 0,7 procent. Det är första gången sedan början av 1990-talet som omsättningen inom detaljhandeln minskar.

Sedan 1992 har omsättningen inom detaljhandeln mer än fördubblats räknat i löpande priser. Den totala omsättningen har med undantag för 1996 varit stigande från år till år. Fram till 2010-talet var det sällanköpshandeln som ökade mest medan fallet varit det omvända, att dagligvaruhandeln ökat mer, under perioden efter.

Detaljhandelsomsättningen ökade i 265 av landets 290 kommuner år 2022. Fyra kommuner visade oförändrad omsättning och 21 kommuner minskad omsättning. Det kan jämföras med året innan då 248 kommuner ökade. Inflationen har bidragit till den bättre utvecklingen 2022. De kommuner som hade högst omsättningsökning 2022 var gränshandelskommuner med Strömstad i klar topp. Strömstad ökade med 127 procent. Gränshandelskommunerna är kommuner som tappade mycket försäljning under pandemin och som nu kommit tillbaka igen.

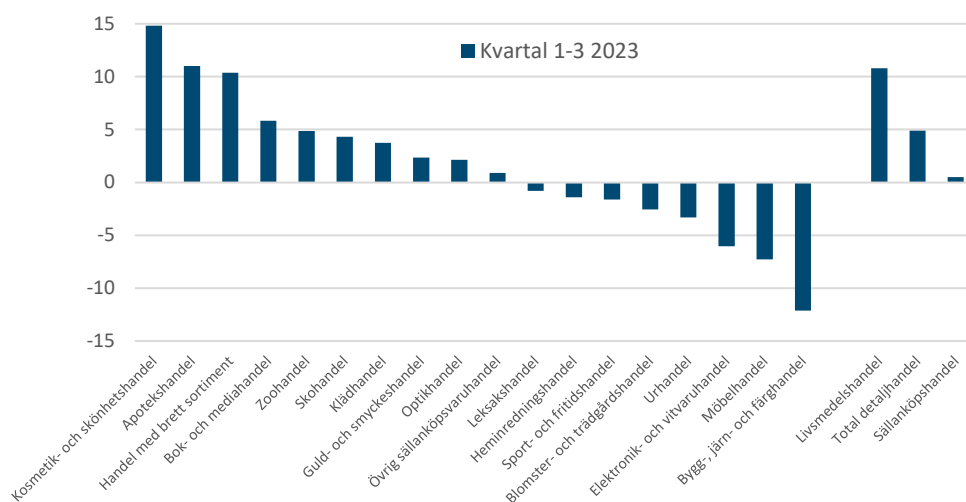
Stockholm hade den högsta omsättningen av landets kommuner. Omsättningen landade på 77,4 miljarder kronor vilket motsvarar drygt 10 procent av omsättningen i riket. Om man vidgar perspektivet och tittar på de tre största kommunerna står dessa för 20 procent av rikets omsättning medan de tio största kommunerna står för en tredjedel av detaljhandels omsättning.

En långsiktig trend är den geografiska koncentrationen. År 2022 svarade 25 kommuner för hälften av omsättningen i detaljhandeln i Sverige. Den geografiska koncentrationen är större inom sällanköpshandeln än i dagligvaruhandel. De 25 kommuner med högst omsättning inom sällanköpshandeln svarar för 57 procent av omsättningen. Motsvarande andel inom dagligvaruhandeln är 45 procent.

Utvecklingen kvartal 1-3 2023

Kvartal 1-3 2023 har den totala detaljhandeln i riket (här inkluderas e-handel) ökat med 4,9 procent jämfört med motsvarande kvartal 2022. Livsmedelshandeln har ökat med 10,8 procent och sällanköpshandeln har ökat med 0,5 procent. I toppen hittar vi branscher som kosmetik och skönhetshandel samt apotek. En förklaring till att dessa växer kan vara att man unnar sig med små medel medan andra branscher så som möbler kräver större insatser. En annan förklaring är att vi efter pandemin då vi gick tillbaka till jobb och evenemang behövde uppdatera oss med saker så som kosmetik och skönhetsvård. I botten hittar vi branscher som bygg, järn- och färghandel, möbelhandel och elektronik- och vitvaruhandel. Detta är branscher som hade det tufft också 2022. Det är dels branscher som blomstrade under pandemin, dels är det branscher som är mer konjunkturkänsliga.

Utvecklingen av branscher i riket kvartal 1-3 2023 jämfört med samma kvartal 2022

DEFINITIONER

Detaljhandel: Detaljhandel delas upp i huvudgrupperna dagligvaruhandel och sällanköpshandel

Dagligvaruhandel: Livsmedel, brett sortiment; Specialiserad livs; Tobak; Hälsokost; Systembolag

Sällanköpshandel: Kläddhandel; Skohandel; Apotekshandel; Bok, papper och mediahandel; Handel med brett sortiment; Bygg, järn och färghandel; Hemelektronikhandel; Heminredningshandel; Kosmetik och skönhetshandel; Leksakshandel; Möbelhandel; Optikhandel; Övrig sällanköpsvaruhandel; Guld och smyckeshandel; Sport- och fritidshandel; Urhandel; Florister och trädgårdshandel; Zoohandel.

Försäljningsindex: Ett mått på flöden av handel över kommungränser. Index 100 innebär att handeln omsätter lika mycket som det befolkningsmässiga underlaget medger. Index större än 100 innebär inflöde, index mindre än 100 innebär utflöde

Info och kontakt

Siffror om Kalmar ges ut av Mark och exploatering, Kalmar kommun. Syftet är att ge en kortfattad presentation och analys av aktuell statistik.

Vill du veta mer, ring 010-352 05 31 och tala med Susanne Eriksson eller mejla

3 susanne.eriksson@kalmar.se

Källa: Handelsfakta

Egen bearbetning av data har gjorts

Kalmar kommun

 Kalmar kommun, Box 611, 391 26 Kalmar

 010-352 00 00

 kommun@kalmar.se